

Lakimiesliiton lausunto asiassa Kansallinen raportti - YK:n ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallisen määräaikaistarkastelun (UPR) neljäs tarkastelukierros

VIITE: D6L56D3-22 ja UM005:00/2022.

1. Miten edellisen UPR-tarkastelun suositusten täytäntöönpano on onnistunut ja mitä täytäntöönpanotoimia olisi hyvä raportissa tuoda esille?

Lakimiesliitto katsoo, että useita edellisen UPR-tarkastelun suositusten täytäntöönpanoon liittyvistä toimenpiteistä on edennyt tarkastelun jälkeen ainakin jossain määrin. Keskeisistä toimenpiteistä esimerkiksi tahdonvastaisista katoamisista annettu hallituksen esitys, annettu ihmisoikeusselonteko, käynnissä oleva yhdenvertaisuuslain osittaisuudistus, seksuaalirikosten osalta annettu hallituksen esitys ja turvapaikanhakijoiden oikeusturvasta tehty lakimuutos ovat edistäneet suositusten täytäntöönpanoa.

Lisäksi esimerkiksi sähköisen asianhallinnan ja digitalisoinnin osalta edistystä on tapahtunut, mutta yhä edelleen teeman osalta on kehitettävää..

2. Mitkä ovat sellaisia yleisempiä ihmisoikeuksiin liittyviä teemoja, joissa Suomi on onnistunut tai jotka kaipaavat lisähuomiota?

Lakimiesliitto katsoo, että oikeusturvan toteutuminen ja oikeuden saatavuus kaipaavat Suomessa enemmän huomiota. Oikeudenkäyntien kestot ja niiden kustannukset ovat jatkaneet epäsuotuisaa kehitystään, mikä heikentää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä kansalaisten luottamusta oikeusvaltioperiaatteeseen ja oikeuslaitokseen. Kehitys voidaan katkaista ainoastaan riittävällä perusrahoituksen korotuksella sekä lisäresurssien kohdentamisella oikeushallinnon toimijoille.

Samalla myös kappaleessa 56. mainittuihin perhevapaisiin tehtyihin lainsäädäntömuutoksiin ja niiden aikaansaamiin vaikutuksiin sekä perhevapaiden tasaisempaan jakautumiseen vanhempien kesken tulee kiinnittää jatkossakin huomiota. Myös sukupuolten välisen tasa-arvon kasvattamiseen muun muassa palkka-avoimuutta lisäämällä tulee kiinnittää huomiota.

Lisäksi Lakimiesliitto muistuttaa tarpeesta jatkaa muun muassa lasten ja muiden heikoimmassa asemassa olevien oikeuksien puolustamista.

Sähköisen asianhallinnan ja digitalisoinnin osalta Lakimiesliitto nostaa esiin jatkuvan kehityksen tuoman paineen varata riittävästi resursseja sähköistämisen jatkamiseen ja kehittämiseen. Esimerkiksi tiedonhallintalain siirtymäaika on päättynyt vuodenvaihteessa. Tämän lisäämä sähköinen säilyttäminen tulee hyvin todennäköisesti lisäämään myös sähköistä käsittelyä entisestään.

3. Vapaamuotoiset kommentitne (esimerkiksi raporttiluonnoksesta)

Suomen Lakimiesliitto kiittää ulkoministeriötä lausuntopyynnöstä liittyen YK:n ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallisen määräaikaistarkastelun (UPR) neljännen tarkastelukierroksen kansalliseen raporttiin ja lausuu kunnioittavimmin seuraavaa:

Lakimiesliitto pitää tärkeänä, että Suomen lähtökohtana ja tavoitteena on ollut useassa toimessa perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja oikeusvaltioperiaatteen ylläpitäminen valvoen samalla niiden toteutumista. Tässä on onnistuttu melko hyvin, mutta työtä on edelleen syytä jatkaa unohtamatta sen vaikutusten seurantaa.

Lisätiedot: Jenni Tuomainen, oikeus- ja koulutuspoliittinen asiantuntija,
etunimi.sukunimi@lakimiesliitto.fi